خراسان روزنامه صبح ایران
سه‌شنبه ۱۳ مهر ۱۳۹۵ . ۲ محرم ۱۴۳۸ . شماره ۱۹۳۶۹

دکتر عادل پیغامی استاد دانشگاه و از پژوهشگران عرصه اقتصاد مقاومتی معتقد است: کسانی که اقتصاد مقاومتی را مختص دوره تحریم‌ها می‌دانند درک درستی از اقتصاد ندارند. وی به تجربیات کشورهای پیشرفته در این عرصه اشاره می‌کند و می‌افزاید: تمامی کشورهای موفق و پیشرفته جهان در مسیر توسعه از الگوهای اقتصاد مقاومتی بهره‌مند شده‌اند.

پیغامی: نباید اقتصاد مقاومتی را منوط به دوره تحریم دانست

در میزگرد فرشاد مومنی، محسن رنانی و محمد جواد ایروانی درباره بنیان‌های اقتصاد مقاومتی بررسی شد

موانع تبدیل اقتصاد مقاومتی به گفتمان ملی

اگر زمان ابلاغ سیاست‌های اقتصاد مقاومتی را مبنا قرار دهیم، حدود ۳ سال از آن می‌گذرد. ۳ سال می‌گذرد و هیچ تغییر چشمگیری در نظام اقتصادی کشور رخ نداده است. نه این که کاری انجام نشده باشد بلکه کار اساسی صورت نگرفته است. برخی دستگاه‌ها فعالیت‌های روزمره خود را در راستای اقتصاد مقاومتی تعریف می‌کنند. تا جایی که این موضوع سبب شد مقام معظم رهبری نسبت به این نکته تذکر بدهند: «بعضی از کارهایی که گزارش شده، مربوط به بندهای اقتصاد مقاومتی نیست، اگرچه حالا ارتباط داده شده امّا کارهای جاری دستگاه‌ها است؛ بالاخره دستگاه‌ها یک کارهای جاری دارند و این‌ها را به شما گزارش کردند که این کارها را ما کردیم؛ این‌ها آمده جزو کارنامه دستگاه‌ها در زمینه اقتصاد مقاومتی؛ درحالی که این نیست.»

با این حال، برخی معتقدند که یکی از دلایل فراگیر نشدن اقتصاد مقاومتی به خود سیاست‌ها و نحوه ارائه آن بر می‌گردد. این موضوعی است که در برنامه هفته گذشته زاویه مطرح شد. این برنامه که از شبکه چهارم سیما روی آنتن می‌رود، سعی داشت به این سوال پاسخ دهد که چرا سیاست‌های اقتصاد مقاومتی به گفتمان عمومی تبدیل نشده است؟ مهمانان این برنامه دکتر ایروانی، وزیر اسبق اقتصاد و عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام، فرشاد مومنی استاد اقتصاد دانشگاه علامه طباطبایی و محسن رنانی، استاد اقتصاد دانشگاه اصفهان بودند. در این مطلب سعی شده است تا نقطه نظرات اصلی این اساتید مطرح شود.

■ فرشاد مومنی: در اقتصاد مقاومتی، نمی‌دانیم از چه نگرانیم

فرشاد مومنی علت اصلی عدم تحقق سیاست‌های اقتصاد مقاومتی را در نحوه نگرش به موضوع دانست. او گفت: در زمان جنگ، ما رو به هدف حرکت می‌کردیم اما اکنون پشت به هدف ایستاده‌ایم و تولیدکنندگان قرار دارد. مومنی علت موفقیت اقتصاد در زمان جنگ را، اصلاح الگوی مصرف دانست و گفت: با اصلاح الگوی مصرف برای طبقات فرودست و آحاد مردم رفاه ایجاد شد و در واقع ریاضت آن دوره مربوط به کالاهای لوکس بود.

به گزارش آنا، این اقتصاددان افزود: بر همین مبنا، در پیوست برنامه اول توسعه، تصریح شده است که الگوی مصرف دوره جنگ تحمیلی آرمانی‌ترین شرایط را برای توسعه کشور ایجاد کرد، زیرا بالاترین تخصیص منابع به نیازهای اساسی اختصاص داشت و کمترین سهم مربوط به کالاهای لوکس می‌شد. این استاد دانشگاه ادامه داد: وقتی ندانیم به دنبال چه چیزی هستیم با وجود صرف انرژی زیاد به هدف نمی‌رسیم زیرا به جای تلاش آگاهانه، تنها تقلا می‌کنیم. وی اصلی‌ترین گرفتاری در این بین را برخورد سهل‌انگارانه با موضوع دانست و گفت: در کشور یک عدم شفافیت غیر متعارف وجود دارد و مشخص نیست چه نگرانی باعث شد به اقتصاد مقاومتی توجه شود. آیا شوک‌های برون‌زای اقتصاد مدنظر بود یا چیز دیگری مورد توجه قرار داشت. این اقتصاددان مفهوم کلی اقتصاد مقاومتی را نارسا عنوان کرد و ادامه داد: اقتصاد مقاومتی ذهن را تنها به تهدیدها معطوف می‌کند و از آنجا که در دولت دهم مطرح شد این حس را بیشتر القامی‌کرد زیرا آن دولت از نظر بین‌المللی دولتی تنش آفرین بود و از همین رو مقابله با تهدیدات خارجی به عنوان اصلی‌ترین بخش اقتصاد مقاومتی مورد توجه قرار گرفت.

> مومنی: در زمان جنگ، ما رو به هدف حرکت می‌کردیم اما اکنون پشت به هدف ایستاده‌ایم

مومنی یکی از مشکلات را عدم جسارت دولت در بیان میراث دولت قبل عنوان کرد و گفت: به طور مثال در دولت دهم و تنها سه روز پس از ابلاغ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، یکی از مسئولان واردات کالاهای لوکس را آزاد اعلام کرد و در پاسخ به انتقادات گفت: این کار در راستای سیاست اقتصاد مقاومتی انجام شده است.

استاد دانشگاه علامه طباطبایی ادامه داد: زمانی که وجه اندیشه‌ای مسئله روشن نباشد، این تصور ایجاد می‌شود که حرکت از اقتصاد غیر مقاومتی به اقتصاد مقاومتی تنها با نگاه اقتصادی ممکن خواهد شد در حالی که وجه فرهنگی این قضیه به مراتب جدی‌تر و زیربنایی‌تر است.

وی با انتقاد از این که در تحقق سیاست‌های اقتصاد مقاومتی تمام انتظارات از قوه مجریه است، افزود: این موضوع به یک مطالبه از قوه مجریه تبدیل شده است در حالی که تمام ارکان جامعه در آن دخیل هستند. به طور مثال اکنون کشور با بحران نا امنی حقوق مالکیت روبه روست و در این زمینه نقش قوه قضاییه به مراتب مهم‌تر است. از سوی دیگر قانون گذاری در این زمینه نیز عزم جدی مجلس را می‌طلبد بنابراین نباید تمام انتظارات از دولت باشد.

مومنی با اشاره به این که هنوز مشخص نیست توان اقتصاد در مواجهه با چه مسائلی قرار است بالا برود، گفت: شوک‌های برون‌زا مانند سقوط قیمت نفت، شوک‌های مربوط به فقر، فساد و مواردی از این دست وجود دارد اما مشخص نیست کدام یک در اولویت اقتصاد مقاومتی است. از همین رو مشخص می‌شود که بنیان‌های اقتصاد مقاومتی و به اصطلاح مقاوم کردن اقتصاد، بلاتکلیف است.

■ محسن رنانی: اقتصاد مقاومتی با ۲۵ سال تاخیر اجرا می‌شود

استاد اقتصاد دانشگاه اصفهان نیز گفت: اقتصاد مقاومتی با ۲۵ سال تاخیر در کشور اجرا می‌شود و در واقع باید بلافاصله بعد از جنگ، از دوره ریاضت اقتصادی به یک دوره ۱۰ ساله اقتصاد مقاومتی منتقل می‌شدیم و پس از آن به سمت اقتصاد بازار حرکت می‌کردیم. به گزارش آنا، رنانی با اشاره به این که تجربه اقتصاد مقاومتی پیش از این نیز در دنیا وجود داشت، افزود: در واقع شکل‌گیری اتحادیه اروپا بر اساس اقتصاد مقاومتی بود زیرا به منظور به حداقل رساندن ضربه‌ها و شوک‌های خارجی در مقابل اقتصادهای بزرگ دیگر دنیا، تصمیم بر آن شد تا توانمندی این کشورها در یک اتحادیه جمع شود. وی ادامه داد: در این کشورها، ابتدا اندیشه اقتصاد مقاومتی مطرح شد و به تدریج به مرحله اجرا در آمد. از سال ۲۰۰۳ اقتصاد مقاومتی به طور جدی مطرح شد.

این استاد دانشگاه گفت: در ایران هم طی دوره ملی شدن صنعت نفت در دوران دکتر مصدق، اقتصاد مقاومتی به شکل اولیه مطرح شد اما فرصت تکامل پیدا نکرد. رنانی افزود: اکنون نیز در ایران بر سر ضرورت اجرای اقتصاد مقاومتی انکاری وجود ندارد و حتی به دلیل تاخیر در اجرای آن فرصت‌ها و منافع نفتی را از دست داده‌ایم.

وی ادامه داد: حالا اگر می‌خواهیم این موضوع به یک دغدغه ملی تبدیل شود باید با مردم با صراحت صحبت کنیم و ۵ وجهی که در خصوص رشد اقتصاد در سیاست‌های اقتصاد مقاومتی وجود دارد نیز مورد توجه قرار گیرد.

> رنانی: اقتصاد مقاومتی با ۲۵ سال تاخیر اجرا می‌شود. باید بعد از جنگ به یک دوره ۱۰ ساله اقتصاد مقاومتی منتقل می‌شدیم

■ غفلت از ۳ وجه تبدیل اقتصاد مقاومتی به گفتمان غالب

استاد دانشگاه اصفهان با اشاره به این که برای تبدیل شدن موضوعی به گفتمان غالب سه نشانه وجود دارد، گفت: اولین نشانه فراگیری موضوع است به این معنا که جامعه درباره آن موضوع به یک تصویر مشترک برسد اما در مورد اقتصاد مقاومتی این تصویر مشترک وجود ندارد. وی نشانه دوم را ایجاد رویکرد جدید در جامعه علمی و میان متخصصان دانست و افزود: در این مورد باید به طور طبیعی جامعه علمی نگاه جدید پیدا کند که اکنون وجود ندارد. رنانی سومین نشانه را تبدیل شدن آن موضوع به یک کنش جمعی عنوان کرد و ادامه داد: به صورت خودجوش حرکت‌های انفرادی به سمتی برود که اقتصاد مقاوم شود و در واقع مردم خودشان به این نتیجه رسیده باشند.

وی گفت: در مجموع، این ۳ نشانه، مجموعه واژگانی را در گفتار جاری ایجاد می‌کند اما اکنون به جز واژه اقتصاد مقاومتی هیچ واژه جدیدی تولید نشده است. این اقتصاددان ادامه داد: با توجه به این که هیچ کدام از این نشانه‌ها در حال حاضر وجود ندارد بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که اقتصاد مقاومتی به گفتمان غالب تبدیل نشده است.

> ایروانی: اقتصاد مقاومتی یک منظومه است و نمی‌توان یک بند آن را گرفت و بند دیگر را کنار گذاشت

■ در یک قدمی بحران‌های آب و سقوط درآمد نفتی هستیم

به گزارش خراسان، رنانی در ادامه صحبت‌های خود به مسئله همه‌گیر شدن اقتصاد مقاومتی پرداخت. او گفت: برای باور ملی باید دغدغه ملی ایجاد شود و برای شکل‌گیری دغدغه ملی باید صادقانه با مردم سخن گفت. به گمان ما قبل از ابلاغ سیاست‌های اقتصاد مقاومتی باید ماه‌ها در مورد مسائلی که ما به طور جد با آن‌ها روبه‌رو هستیم و قوای سه‌گانه به تنهایی توان حل آن‌ها را ندارند، اجماع صورت بگیرد. ما باید روی زمین راه برویم. قرار نیست در چشم‌انداز ۲۰ ساله به قدرت اول منطقه تبدیل شویم. ما در یک قدمی بحران هستیم. بحران آب و سقوط و اتمام درآمدهای نفتی. اگر نجنبیم کلاهمان پس معرکه است.

پشت این حرکت باید یک یا دو سال اندیشه و تفکر صورت می‌گرفت. باید مستندات علمی، تجربه جهانی، راهکارها و... همزمان تولید کرده و در اختیار جامعه می‌گذاشتیم و در کنار آن تقسیم وظیفه می‌کردیم و نمی‌گفتیم متولی دولت است یا فلان است. باید قواعد بازی را نیز اعلام می‌کردیم. این قواعد سلبی است و این قواعد ایجابی است. این نهادها حق ورود به اقتصاد مقاومتی را ندارند. این نهادها باید این وظایف را در اقتصاد مقاومتی انجام دهند. من نمی‌گویم که مطالعه انجام نشده است اما لااقل زمانی که سیاست‌های اقتصاد مقاومتی مطرح شد، هیچ سند علمی معتبری منتشر نشد. بعدها به تدریج مقالات نوشته شد و همایش‌هایی برگزار شد.

■ ایروانی: سیاست‌های اقتصاد مقاومتی از مسیر علمی عبور کرده است

این صحبت‌های رنانی با واکنش دکتر ایروانی که در جریان تدوین سیاست‌های اقتصاد مقاومتی بوده است، روبه‌رو شد. او در پاسخ گفت: این سیاست‌ها از سال ۸۷ مطرح شد و سپس دبیرخانه مجمع مسئول ارتباط گرفتن با نهادهای دانشگاهی می‌شود و یک پیش‌نویس تهیه می‌شود. این پیش‌نویس را رهبری ملاحظه کردند و به مجمع تشخیص برای بررسی بیشتر ارسال می‌شود تا با قوت بیشتر مورد بررسی قرار گیرد.

فرشاد مومنی در پاسخ به ایروانی گفت: گفته می‌شود که یک زحمت‌هایی در نهادهای رسمی صورت گرفته است. هنوز هیچ کس نگفته است که توان مقاومت قرار است در مقابل چه چیزی بالا برود. آیا در برابر کاهش درآمدهای نفتی است؟

ایروانی بار دیگر بر دقت تنظیم این سیاست‌ها تاکید کرد و مثال‌هایی از این مسئله ارائه نمود. این استاد دانشگاه گفت: جنگ‌های تجاری در دنیا به راه است. آلمانی‌ها به فرانسوی‌ها رحم نمی‌کنند. آمریکایی‌ها هم به آلمانی‌ها. آمریکایی‌ها با قبول WTO جنگ تجاری راه می‌اندازند. آنچه که ما از اقتصاد مقاومتی می‌گوییم، مشخص است. یک برنامه پیش رو، آینده نگر و بلندمدت برای پایداری اقتصاد. این مسئله هم در ابلاغیه آمده است و هم در ادبیات.

فرشاد مومنی در واکنش به این صحبت‌ها گفت: ابلاغیه فقط جهت را نشان می‌دهد و آرزوها را. بحث سر این است که وقتی یک ایده مطرح می‌شود، فراگیر می‌شود. بلافاصله باید از درون یک ایده چارچوب نظری خارج شود. به نظر من این مسئله بنیان‌ها بلاتکلیف است.

ایروانی صحبت‌های خود را ادامه داد: هر کسی نسبت خود را با اقتصاد مقاومتی می‌بیند. مثلا راجع به بند اول، عدالت بنیاد کردن کار سختی است. ترجمان این در سیستم بانکی چیست. بانک‌ها می‌گویند که به هرکس که ریسک پایین و سود بالاتر داشته باشد، وام می‌دهیم. به گفته ایروانی، مسائل مطرح شده در اقتصاد مقاومتی یک منظومه است و نمی‌توان یک بند آن را گرفت و بند دیگر را کنار گذاشت. مثلا سیاست گمرکی کار خود را انجام می‌دهد و سیاست پولی نیز کار خود را انجام می‌دهد.

وزیر اسبق اقتصادی گفت: شما خودتان را جای سرمایه‌گذاران بگذارید. وقتی هر لحظه با ریسک تغییر تعرفه مواجه هستید، نمی‌توانید به خوبی کار کنید. یک عده می‌گویند راه حل مساله قاچاق این است که تعرفه را پایین بیاورید. تعرفه‌ها را صفر کنید. دیگر هر چی خواست وارد شود. کجای دنیا چنین کاری کرده‌اند. آدام اسمیت هم وقتی مشاور گمرک بود، تعرفه‌ها را چهار برابر کرد، درست خلاف آموزه‌های اقتصاد بازار و نرخ بهره تعیین می‌کرد. آدام اسمیت می‌گفت که به ولخرج‌ها وام ندهید. نگاه اقتصاددانان کشور این است که بارها سازی مسائل حل می‌شود. ایروانی ادامه داد: دوستان قبول دارند که وجه ایجابی این است که تحریم‌ها رفع شود. نتیجه رفع تحریم‌ها این است که سیل واردات دوباره باید ایجاد شود.

گفت‌وگو

گفت‌وگو با دکتر ایروانی، وزیر اسبق اقتصاد:

هر یک از بندهای اقتصاد مقاومتی چند پیام کلیدی دارد

امروز مهم‌ترین چالش پیش‌روی انقلاب در مواجهه با شیطنت و دشمنی دشمنان قسم خورده انقلاب، اقتصاد است و همین اولویت اول را شکل می‌دهد. اقتصاد مقاومتی یک طرح یا پروژه موقت نیست بلکه یک بازمهندسی اساسی و فرآیندی تمام‌عیار برای تغییر اساسی در جهت‌گیری‌های اقتصادی به نفع تولید و مردم است...

پایگاه اطلاع‌رسانی khamenei.ir گفت‌وگویی با آقای دکتر محمدجواد ایروانی، وزیر اقتصاد دوران دفاع مقدس و عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام ترتیب داده است که در بخشی از آن دکتر ایروانی با اشاره به اینکه برخی مسئولان اجرایی نگاه خود به برنامه را باید اصلاح کنند و این امر باید تسریع شود و کشور بدون برنامه و یا برنامه حداقلی و در حد کلیات به هیچ‌وجه حرکت مناسبی در جهت اهداف نخواهد داشت، می‌افزاید: نمی‌توان باری به هر جهت کشور را آن هم با اتکا و رانت منابع نفتی مدیریت کرد. از سویی برنامه زیرساختِ پاسخگویی است و ممکن است برخی به همین علت از دادن برنامه طفره بروند.

برخلاف اینکه تصریح و مفهوم و جان اقتصاد مقاومتی تکیه بر تولید و بهره‌مندی‌های گسترده از توان ملی دارد رویکرد شوک‌آور واردات گسترده و تسهیل‌گری مداوم در این رابطه و کاهش رادیکال تعرفه‌ها کاملاً ضد اقتصاد مقاومتی و در جهت گسترش اشرافی‌گری است. حذف طرح‌های شفاف‌سازی از قبیل ایران کُد و طرح شبنم، تسهیل‌گری آشکار قاچاق و واردات کالاهای غیراستاندارد و اصرار بر تداوم آن دقیقاً ضد سیاست‌های اقتصاد مقاومتی است و به نوعی دوگانگی در رفتار است.

دکتر ایروانی در پاسخ به اینکه برای رفع این دوگانگی چه باید کرد؟ می‌افزاید: داشتن متدلوژی جهت برنامه‌ریزی راهبردی، تحقق سیاست‌های کلی برنامه پنج ساله و نیز سایر سیاست‌های کلی نظیر اقتصاد مقاومتی ضرورتی حیاتی است. هریک از بندهای ۲۴ گانه اقتصاد مقاومتی دو یا سه پیام کلیدی، یعنی عوامل حیاتی موفقیت (CSF) دارد که برنامه اقدام (Action Plan) برای هریک از عوامل تعیین و با ایجاد شاخص کلیدی (Key Performance Index) برای هر برنامه اقدام می‌توان آن را پایش کرد.

در این صورت است که می‌توان مطمئن شد که هیچ بند سیاستی را یک دستگاه مسئول کنار نگذاشته و هیچ برنامه اقدام و هیچ بند سیاستی مغفول نیست (این متدلوژی باعث می‌شود حتی اگر فرد مسئول نظر موافق نداشته باشد پیکره کلی برنامه از نظرات شخصی مغفول بماند) و نیز شاخص‌های کلیدی عملکرد نیز می‌گوید چقدر پیشرفت و یا سکون و پس‌رفت در برنامه‌های اقدام بوده که به طور مناسب باید پیگیری شود.

البته اقتصاد مقاومتی در سطح کلیه نهادهای اقتصادی اجتماعی تحت پوشش دفتر مقام معظم رهبری نظیر ستاد اجرایی و بنیاد مستضعفان در این چهارچوب علمی برنامه‌ریزی شده و برنامه‌های اقدام آنها پایش علمی و عملکردی می‌شوند. یعنی در ارتباط با هر بند مرتبط سیاست اقتصاد مقاومتی کلیه برنامه‌های اقدام مشخص و با شاخص‌های کلیدی عملکرد مورد سنجش مستمر قرار می‌گیرند. این نشان دهنده رشد تفکر علمی در نهادها با جذب نخبگان دانشگاهی و افزایش کارایی آنها است. هر چند سهم ناچیز ۱/۵ درصدی در اقتصاد ملی دارند لیکن سبک برنامه‌ریزی و انعطاف‌پذیری و اقدامات نوآورانه آنها الگویی محرک در پیشبرد اقتصاد مقاومتی برای سازمان‌های دیگر است. این در حالی است که برخلاف اکاذیبی که BBC و VOA به شدت شایع می‌کنند و برخی در داخل تکرار می‌کنند تمامی انواع مالیات‌های تکلیفی، ارزش افزوده و مالیات‌های مستقیم را پرداخت می‌کنند.

جدول سخت [شماره ۷]

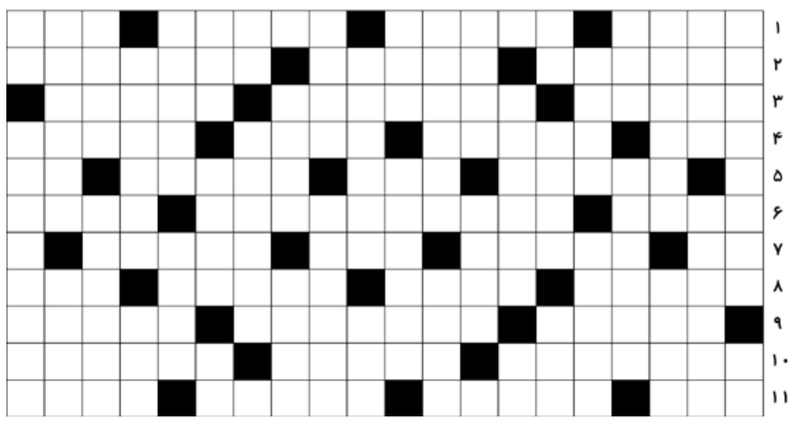

طراح جدول: بیژن گورانی

افقی

۱- هر بخش از مسابقه تکواندو- حق الشرب- نوعی مرغابی- غیر شفاف ۲- آرزومندی- ورزشگاه مشهور انگلستان- اعتراض نسبت به عدم پرداخت اسناد تجاری ۳- تبعیت کردن- جشن احترام به آب که در ماه هشتم سال در ایران قدیم برگزار می‌شد- عظمت و اقتدار ۴- گاهی سوار گاری می‌شود!- وسایل حمل و نقل- سرگیجه- عاری از تعصب ناپسند اخلاقی ۵- از محلات قدیمی شمال تهران- هر بخش از اوستا- اتومبیل مسافربر عمومی- حرف جر عربی ۶- مقروض- از کامل‌ترین و سترن‌های تاریخ سینما محصول ۱۹۶۹ ساخته سام پکین پا- هلاک و نابودی ۷- پسوند نسبت- سازمان جاسوسی رژیم صهیونیستی- بی عرضه- بزرگواری ۸- کامپیوتر قابل حمل- دشمنی با دشمنان خدا- بزرگان دربار- گنجشک ۹- آپارتمان کوچک با تجهیزات ساده و راحت- سردار کارتاژ- قالب شعر خیام ۱۰- موشک زمین به زمین- ارائه دهنده خدمات بهداشتی و درمانی در روستاها- یکصدم فرانک ۱۱- ظرف روغن- پایبند به پیروی از شرع- اندازه متوسط در پوشاک- بازدارنده حرکت چرخ اتومبیل.

عمودی

۱- از باشگاه‌های فوتبال اتریش- رمزینه ۲- چیزها- داشتن هر نوع رابطه و نسبت ۳- کلیسای تاریخی پاریس- طرحی برای قالی ایرانی ۴- از محبت... حوری می‌شود- زرد روشن ۵- چهره‌نما- خلأ ۶- سفیدآذری- سنجش- لگن لباسشویی ۷- دانش خداشناسی و شناخت ادیان- لعابی که به پارچه و لباس می‌زنند ۸- پرنده دریایی بزرگ- گریه وزاری ۹- هارمونیک- چهارم ۱۰- پسر عرب- رختکن حمام‌های قدیم ۱۱- پایمال شده- روز عرب ۱۲- مشگین شهر سابق- یگانی نظامی برای حمل و نقل نیروها ۱۳- باطل کننده- اهل ری ۱۴- داخل- نابینا ۱۵- درخت کریسمس- خبر رساندن- زهر ۱۶- سرساعت بشنوید- درختی با برگ‌های پنجه‌ای ۱۷- قوی و نیرومند- دختر عرب ۱۸- پناهگاه- پی در پی ۱۹- خواهش و درخواست- از نامهای بهشت ۲۰- عیدو یتنام- نویسنده آمریکایی رمان بالهای کبوتر.

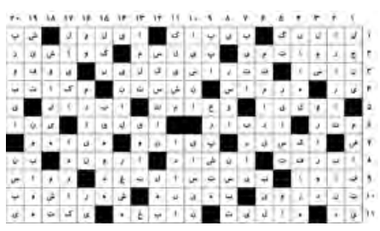

حل جدول شماره ۶

جدول [شماره ۶۶۶۶]

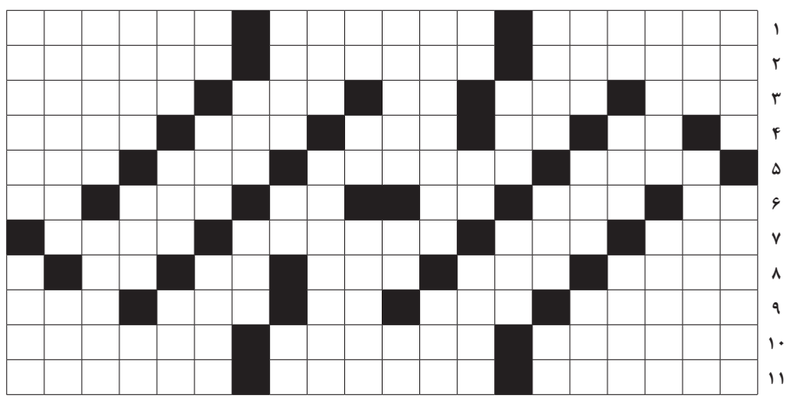

طراح جدول: امید موسوی

افقی

۱- سوره پنجاه و هشتم قرآن مجید- مهارت- یک واحد از توپخانه شامل چهار گروهان ۲- شیشه‌ای- از لوازم خودرو- خرد و آگاهی ۳- درخت اعدام- برنامه پرطرفدار ورزشی- حرف انتخاب- خوردن- کوتاه ۴- دربست کارخانه- طلا- گوسفند شاخ دار- چوبی که هنگام شخم زدن بر گردن گاو می‌گذارند- سوت کوچک ۵- جای دور زدن- بخشش‌ها- بانگ و آواز- نگاه بی‌پایان ۶- پرنده‌ای شبیه گنجشک- گیج- سرما- کلمه درد- ریگ نرم- واحد سطح ۷- سن و سال- مقام- رود و جنگلی در آمریکای جنوبی- تضرع ۸- از سازهای زهی- شوی زن- کوشش- ضمیر وزنی- شوکت ۹- مجبور- اضافه بار- آخرین توان- کاسه چوبین- فزونی ۱۰- توبیخ- اهل کشور ژرمن‌ها- اسب ماده ۱۱- چای قندپهلو- همسانی- لجوج

عمودی

۱- آداپتور- بالا و پایین رفتن آب دریا ۲- صیقل دادن- معلم مکتب دختران ۳- اذکار- اخوی ۴- باب- مراد- تیم باشگاهی سوئیس ۵- نرم- الم- اهلی ۶- تاکنون- قدم- انتها ۷- دریافت- پیرایش درخت ۸- مایه حیات- درخت انگور- نمایشنامه غمناک ۹- از شهرهای ژاپن- باقی مانده محصولات دروشده ۱۰- انباشتگی- فلز سرچشمه- آب عرب ۱۱- پدر- درون- انگورها ۱۲- بلندترین قله زاگرس- شلاق ۱۳- زاپاس- خصلت- هنوز فرنگی ۱۴- رنگ- مورچه ۱۵- جاده بی‌سروته- کهف- مشهور ۱۶- دهان- زخم عفونی شده- شیرینی کرمانشاه ۱۷- آشنا- رجز- وحشی ۱۸- لقبی اشرافی در اروپا- آتشکده عهد ساسانیان ۱۹- موقف- خاطر ۲۰- سالوس- پیکر

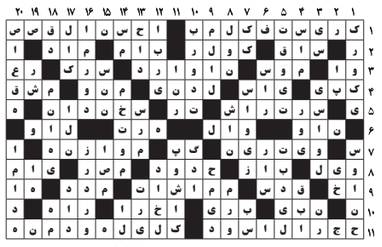

حل جدول شماره ۶۶۶۵

سخن بزرگان
زیباترین و به یادماندنی‌ترین سخنان مشاهیر در صفحه «همشهری سلام»

شرکت مهندسی مشاور
جهت تکمیل کادر فنی خود در شهر مشهد
یک نفر مهندس عمران (سازه)
ترجیحا خانم را به همکاری دعوت می‌نماید
متقاضیان سوابق و مشخصات خود را
به آدرس ایمیل ذیل ارسال نمایند.
info.co.pnp@gmail.com
۹۵۲۱۴۴۱۸/ق

صافات
CDهای عزاداری محرم و صفر
فلش پک‌های جدید ویژه محرم
پر کردن فلش و معنوی
پرچم و کتیبه‌های ایام محرم
انواع انگشتر و دکوریجات نفیس مذهبی
مشهد- چهارراه شهدا- نبش بهجت ۴
ساعات کاری فروشگاه: ۹ تا ۲۴
۹۲۳۲۲۲۸۷/ق
کانال تلگرام: @SAFFAT_NET
شرح در صفحه نیازمندی‌های فرهنگی
تبلیغ پدیده‌ای فرهنگی است

گروه صنعتی سایان
مشاور، طراح و مجری:
- سالن‌های فلزی سوله
- اسکلت فلزی ساختمان‌های طبقاتی
- انواع جرثقیل سقفی
Email: sayansteel@yahoo.com
تلفن: ۰۵۱-۳۳۴۴۳۳۳۳
۹۵۲۱۳۲۰۰/م

کلاس‌های زبان انگلیسی و فرانسه
۱۴ سال سابقه
قوی‌ترین مرکز کلاسهای پیشرفته
کلاس‌های تقویت مکالمه تک جلسه‌ای
ساختمان مجزا برای کودکان و بزرگسالان
مرکز تخصصی مکالمه زبان
mci
۹۵۰۲۵۵۰۱/ق
مشاوره: ۸۱-۲۷۶۲۲۹۸۰
سفارش: ۳۸۴۱۰۰۳۳
ویدئو آیلد: ۳۶۰۱۱۵۵۵
telegram.me/mci_institute www.mehrsa@ad.com instagram:mci_institute

آگهی مناقصه عمومی خرید ۲۰ تن پلاستیک زباله شیری رنگ
آستان قدس رضوی در نظر دارد مقدار ۲۰ تن پلاستیک زباله شیری رنگ با سایز ۹۰×۱۲۰ و با تعداد حداقل ۱۰ عدد در هر کیلو، جهت مصرف در حرم مطهر رضوی (ع) را از طریق مناقصه عمومی از فروشندگان واجد شرایط خریداری نماید. جهت مشاهده متن کامل آگهی به نشانی http://dev.aqr.ir بخش مناقصات مراجعه و حداکثر تا تاریخ ۹۵/۰۷/۲۴ نسبت به ارسال مدارک اقدام و جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره ۳۲۰۰۱۱۱۳-۰۵۱ تماس حاصل فرمایید.
آستان قدس رضوی
۹۵۲۱۵۴۶۲/ق